

TALE

15. august 2007

J.nr. 07-70-136

2. kt./hjh

Beskæftigelsesministerens tale til samråd vedrørende
indsatsen for de svagere ledige

Spørgsmål:

U: Mener ministeren, at kommunerne har indrettet deres arbejdsmarkedspolitiske indsats bedst muligt i forhold til at håndtere de ændringer i sammensætning af de ledige, som er sket inden for de senere år, hvor der er kommet flere svage ledige, hvilket bl.a. fremgår af SFI-rapporten "Den korteste vej til arbejdsmarkedet"?

V: Mener ministeren, at der er behov for at kommunerne får tildelt nye redskaber eller incitamentter til at få flere af de svageste ledige bragt tættere på et helt eller delvist selvforsørgende liv?

Ikke flere svage ledige end før

Lad mig starte med at rette en misforståelse. Der er ikke kommet flere svage ledige inden for de senere år. Tværtimod. Antallet af ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere er faktisk faldet med knap 1/3 fra 96.000 i 1. kvartal 2004 til 66.000 i 1. kvartal 2007.

Ser vi alene på ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere med indvandrerbaggrund, som kommunerne ofte siger, hænger fast i kontanthjælpssystemet. Ja så er antallet på bare 3 år faldet fra godt 30.000 til i dag godt 20.000 personer.

Den SFI-undersøgelse, der henvises til i spørgsmålet, siger da heller ikke noget om, at der skulle være kommet flere svage ledige.

I undersøgelsen giver de kommunale sagsbehandlere udtryk for, at det er en stor udfordring at få de svageste ledige i job. De siger bl.a., at det kan være svært at finde relevante aktiveringstilbud.

Det er der i og for sig ikke noget nyt i. Vi ved godt, at der er mennesker i kontanthjælpssystemet, som har behov for en tidskrævende og håndholdt indsats fra jobcenteret før det giver resultater, og at der skal arbejdes på at finde de tilbud, der passer til den enkelte.

Fra regeringens side har vi gjort meget for at sikre, at kommunerne har aktive tiltag målrettet de svageste ledige. Det er regeringen, der sætter rammerne for indsatsen, men det er kommunerne, der ansvar for, at indsatsen lykkes.

Og som udviklingen har været de seneste 3 år for de svageste kontanthjælpsmodtagere, tillader jeg mig at være optimist. Noget tyder på, at kommunernes aktive indsats virker.

Den gode udvikling hjælpes selvfølgelig også kraftigt på vej af et buldrende arbejdsmarked. Virksomhederne mangler arbejdskraft, og mange er villige til at tage de mennesker ind, som ikke er 100 pct. fit for fight.

Manglen på arbejdskraft er en historisk chance for at få de svageste ledige i arbejde – den chance skal vi gribe.

Og kommunerne gør i mange tilfælde en stor indsats for at få de svagere ledige ud på arbejdsmarkedet i samarbejde med virksomhederne.

Når det er sagt, vil jeg også godt understrege, at der er stor forskel på indsatsen kommunerne imellem, hvilket fremgår af tal fra Arbejdsmarkedsstyrelsens jobindsats.dk.

I nogle kommuner går det rigtig godt med at få ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere i gang. Og i andre kommuner halter indsatsen overfor de svageste grupper.

Synlighed og benchmarking

Som minister glæder jeg mig derfor også over, at vi fra juni måned netop på *Jobindsats.dk* har fået omfattende data om den aktive indsats overfor kontanthjælpsmodtagerne i hvert eneste jobcenter.

Her kan man se, om et jobcenter klarer sig bedre eller dårligere end sidste år. Eller om det klarer sig bedre eller dårligere end andre jobcentre. Der er nu skabt fuldstændig synlighed om kommunernes indsats, og det hjælper med til at lægge pres på resultaterne lokalt og i beskæftigelsesregionerne.

Jeg er overbevist om, at det i sig selv giver endnu mere fokus på indsatsen for de svageste ledige og bidrager til, at alle lærer af de jobcentre, som har succes med indsatsen.

Fokus på job med ”Flere i arbejde”

Regeringen satte allerede med *Flere i arbejde* fokus på en aktiv indsats rettet mod at få svage ledige hurtigst muligt i job. Der er bl.a. indført et individuelt tilpasset og fleksibelt kontaktforløb for alle ledige. Ligeledes skal de ledige have udarbejdet en jobplan. Tilbudsviften blev forenklet, så den består af 3 redskaber: vejledning og opkvalificering, virksomhedspraktik og ansættelse med løntilskud. Der blev indført en mentorordning og mulighed for at finansiere opkvalificering, når en langvarigt ledig blev ansat i en virksomhed.

De svageste skal i gang

Med aftalen om *En Ny Chance til alle* tog regeringen endnu et stort skridt til at få de svageste kontanthjælpsmodtagere i gang og i job. Herunder de mange ikke-vestlige indvandrere.

Et af hovedelementerne i aftalen er, at alle langvarige kontant- og starthjælpsmodtagere, der har gået passive i mindst et år, skal have behandlet deres sag på ny. De kommunale sagsbunker skal vendes, så flere får en ny chance for at komme i job.

Der er afsat knap 500 mio. kr. over en to-årig periode. Den helt overvejende del af pengene går direkte til sagsbehandling og aktivering.

Jeg har sat 3 ambitiøse mål for indsatsen. Flere skal i job, flere skal forsørge sig selv og flere skal have aktive tilbud.

Foreløbigt er kommunerne godt på vej til at nå de to første mål.

For det tredje mål om aktivering har der været en markant stigning siden indsatsens start.

Kommunerne er dog ikke kommet så langt, som man kunne have håbet på med dette mål. Arbejdsmarkedsstyrelsen er opmærksomme på dette og følger derfor løbende udviklingen.

Hjælp til kommunerne

Med *Ny Chance til alle* er der også sat fokus på at få udviklet aktiveringstilbud, der virker. Det har vi gjort, fordi erfaringen viser, at det kan være svært for kommunerne at finde de rigtige tilbud til de svageste ledige.

I efteråret holder de fire nye beskæftigelsesregioner konferencer om *Ny Chance*. Her kan de kommuner, der har

gode erfaringer med at udvikle tilbud og opnå gode resultater inspirere andre kommuner til at opnå bedre resultater. På konferencerne vil der bl.a. blive sat fokus på samarbejdet med de praktiserende læger, andre aktører og virksomhederne.

Derudover vil fokus være på, hvordan kommunerne konkret kan bruge de målrettede jobforløb og jobpakker, der blev udviklet i samarbejde med arbejdsmarkedets parter - som led i *firepartsaftalen fra 2006* om bedre integration. De skræddersyede jobpakker består af en række forløb, som detaljeret beskriver vejen til 12 konkrete job med gode beskæftigelsesmuligheder. Det kan også inspirere jobcentrenes indsats.

Med velfærdsforliget fortsætter aktivlinjen

Regeringen har konstant fokus på den aktive linie overfor ledige, og med *velfærdsforliget* fra sommeren 2006 får ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere fremover ret og pligt til gentagen aktivering hver 6. måned, svarende til det der gælder for øvrige kontanthjælpsmodtagere og dagpengemodtagere. Før var de ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere ofte henvist til passiv forsørgelse efter det 1. aktiveringstilbud. Det har vi nu én gang for alle gjort op med.

Som led i aftalen er der også afsat ekstra 300 mio. kr. til 15 kommuner, som har mange ledige indvandrere på kontant- og starthjælp. Pengene er øremærket til ansættelsen af ca. 190 ekstra virksomhedsrettede jobkonsulenter.

De ekstra ”varme hænder” skal være med til at sikre en intensiv kontakt mellem de svageste ledige indvandrere og virksomhederne.

Og så er der økonomien

Regeringen har også haft fokus på de økonomiske incitamenter. De virker gavnligt på kommunernes indsats for at hjælpe borgerne i et aktivt tilbud og i job frem for at lade dem gå passive.

Fra 1. juli 2006 har kommunerne fået et kraftigt økonomisk incitament til at hjælpe kontanthjælpsmodtagere i arbejde på grund af ændrede refusionsregler. De får mere økonomisk ud af at hjælpe borgerne i et aktivt tilbud og i job fremfor at lade dem gå passive.

Fra 1. januar 2008 skærpes kravene til kommunernes aktiveringsindsats yderligere. Det er ikke længere nok at aktivere få timer om ugen, hvis man vil have høj refusion fra staten af kontanthjælpsudgifterne. De ledige skal nu have tilbud på mindst 25 timer om ugen.

Og aktiverer kommunerne ikke til tiden, får de slet ingen refusion. Med andre ord: Vi betaler altså ikke for noget, vi ikke får.

Projekter der understøtter kommunernes indsats for de svageste

Der fokuseres ligeledes på at understøtte metodeudviklingen i jobcentrenes aktiveringsindsats ved løbende at støtte en række forsøg med indsatsen for de svageste ledige.

Et eksempel er virksomhedscentrene, som i juni 2006 startede som et pilotforsøg for kontanthjælpsmodtagere - primært i matchgruppe 4-5 - med henblik på at bringe dem nærmere til arbejdsmarkedet.

Et virksomhedscenter beskæftiger eller aktiverer et hold på mindst 4 kontanthjælpsmodtagere, og det er med i virksomhedens opgaveløsning. Det oprettes i et samarbejde

mellem kommunen og virksomheden, og det er virksomheden, der har ansvaret for driften. Kontanthjælpsmodtagerne kommer altså så tæt på et ”rigtigt” arbejde som overhovedet muligt.

De foreløbige erfaringer er gode. Virksomhedscentrene har fået fat i den svagere gruppe, og jeg har fx hørt om en 59-årig alkoholiker, som efter 42 år som ufaglært blev fyret pga. problemer med nedslidning og alkohol. Da han startede i et virksomhedscenter, gik der kun 5 måneder, så kom han i ustøttet beskæftigelse.

Forsøget bliver udvidet til efteråret for at afprøve ideen i en større målestok og med flere jobcentre og virksomheder, og der er lige sendt invitation ud til jobcentrene om at melde sig.

Positiv udvikling

Regeringen har altså sat en lang række initiativer i værk med henblik på at sikre en mere aktiv linie i forhold til de svageste kontanthjælpsmodtagere og at sikre, at både den enkelte og kommunen belønnes for job.

Kommunerne har således fået en lang række redskaber, der kan skubbe i den rigtige retning og understøtte den aktive linje.

Og bolden er på kommunernes banehalvdel, når det gælder den konkrete indsats med at hjælpe kontanthjælpsmodtagerne ud af offentlig forsørgelse og i job.

Jeg synes alt i alt, at der er god grund til at glæde sig over den udvikling, der nu er i gang.

Jeg kan ikke pege på nogen bedre målestok for, at indsatsen virker, end den jeg var inde på i indledningen – nemlig at vi

nu kan se, at antallet af ikke-arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere falder massivt.

Mange af de igangsatte initiativer har endda ikke fået tid til at virke fuldt ud endnu, så min forventning er, at den positive udvikling fortsætter.

Vi skal selvfølgelig ikke hvile på laurbærrene. Jeg vil hele tiden følge udviklingen nøje. Vi har jo nu fået data om kommunernes indsats overfor kontanthjælpsmodtagerne på jobindsats.dk og dermed større synlighed over, hvad der virker og ikke virker.

Og vi kan jo også se, at der er nogle kommuner, der skal oppe sig for at få flere af de svageste ledige i gang.

Den større synlighed over resultaterne af indsatsen giver os dog det bedste grundlag for løbende at overveje behovet for justeringer af beskæftigelsespolitikken for de svageste ledige, så vi sikrer os, at der er redskaber til at hjælpe de svageste ledige i job.